N° 81. 1860.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 7 Julij.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentiën kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte, doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

~~Bij deze courant behoort een bijvoegsel.~~

Editie van vrijdag avond 4½ ure.

Aankondigingen
VAN HET RIJK, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

De commissaris des konings in de provincie Zeeland verwittigt de gadinghebbenden, dat de, volgens bekendmaking van 19 junij jl., op 12 dezer te *Goes* te houden aanbesteding zich zal bepalen tot het *eerste perceel* (het huis van arrest en bewaring), en dat die van het *tweede perceel* (het gebouw voor de arrondissements regtbank en het kantongeregt) wordt opgeschort.

Middelburg den 2 julij 1860.

De commissaris des konings voornoemd,
R. W. v. LIJNDEN.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 6 julij.

In de heden gehoudene zitting der provinciale staten van Zeeland is tot buitengewoon lid van het collegie van gedeputeerde staten herbenoemd de heer D. Uijttenhooven te Vlissingen.

H. M. de koningin heeft onder dankbetuiging voor het met belangstelling ontvangen zesde jaarverslag van de te Sluis gevestigde kantwerkschool, aan die instelling weder eene gift van f 150 doen geworden.

Het 2de junijnommer van de Revue des deux mondes bevat een hoog belangrijk artikel van den ook alhier bekenden waalschen predikant te Rotterdam, A. Reville. Het draagt tot opschrift „Les controverses et les écoles religieuses en Hollande," en geeft een overzigt van de geschiedenis en den tegenwoordigen toestand der christelijke kerk in ons vaderland. Met de hand des meesters schetst de schrijver den gang van ontwikkeling der christelijke denkbeelden, terwijl hij een helder licht werpt over den oorsprong der verschillende afdeelingen en partijen in de kerk. Bovenal noemen wij zijnen arbeid belangrijk om de helderheid en bezadigdheid waarmede de zeer uiteenloopende rigtingen van onze dagen worden gekenschetst en beoordeeld. Met vrijmoedigheid en kalmte spreekt hij over verschijnselen en mannen onzes tijds wier namen onder ons zelden met onpartijdigheid genoemd worden. Terwijl hij aan de eene zijde het tijdschrift, De dageraad, beoordeelt, wijst hij aan de andere zijde het standpunt aan, waarop mannen als Groen van Prinsterer, da Costa, Chantepie de la Saussaye en van Oosterzee zich bevinden. De betrekking van prof. Opzoomer tot het christendom het eigenaardige der groningsche godgeleerden wijst hij aan; maar met de meeste uitvoerigheid bespreekt hij de gronddenkbeelden der leidsche rigting, en dit laatste gedeelte van zijnen arbeid verdient bovenal de aandacht om de klaarheid en onpartijdigheid der voorstelling.

Ieder nadenkende zal zich aangetrokken gevoelen niet alleen door de ingenomenheid van den rijk begaafden schrijver met ons vaderland, maar vooral door de schoone verwachtingen welke hij van onzen tijd koestert.

Bij beschikking van den minister van binnenlandsche zaken van den 2 julij 1860 is die van 28 maart jl., waarbij aan den heer J. J. van der Maaden, expediteur te Amsterdam, vergunning werd verleend voor eene schroefstoombootdienst tot vervoer van reizigers en goederen van Amsterdam naar Gouda, Rotterdam, Dordrecht en Middelburg, en terug, in dier voege gewijzigd, dat tusschen Dordrecht en Middelburg geen vervoer van personen zal mogen plaats hebben.

Het dagblad van Zuidholland en 's Gravenhage, bevat in zijn nommer van gisteren een berigt omtrent het woensdag in de residentie gehoudene jaarlijksche concert van de leerlingen der hoogste klasse van de Koninklijke muziekschool. Onder de personen die door het zingen van terzetten uitmuntend voldeden, vinden wij opgenoemd mejufvrouw S. S. Leupen, van Middelburg.

Men schrijft ons uit Utrecht, 2 julij: Onlangs is door uwe courant het eerst medegedeeld dat dr. Rauwenhoff zeer in aanmerking kwam om wijlen professor Kist als hoogleeraar in de kerkgeschiedenis op te volgen, en het is nu gebleken dat dit berigt volkomen gegrond was. Toch werd de benoeming hier met verwondering vernomen, niet om den persoon, maar wel omdat hem slechts een buitengewoon professoraat is opgedragen. Men vraagt zich af, wat dit beteekent en velen willen weten, dat dit buitengewoon professoraat slechts een voorloopige maatregel is, om later nog een vijfde hoogleeraar in de godgeleerdheid te krijgen. Ge zult zulk een voorregt aan Leiden wel niet misgunnen, doch het wel me eens zijn, dat dergelijke uitzonderingen op den regel, te betreuren zijn, in zoo ver ze de reeds zoo lang verbeide regeling van ons hooger onderwijs tegenhouden. Pas heeft de fakulteit der letteren een buitengewoon hoogleeraar in dr. Fruin ontvangen; te Groningen moet, om de ongesteldheid van professor Pareau, ook al weder een buitengewoon hoogleeraar worden benoemd. Het zelfde geval doet zich voor te Amsterdam, waar professor de Bosch Kemper ook om hulp heeft gevraagd, en het gedienstig publiek reeds in mr. Quack zijn ambtgenoot begroet. Op deze wijze wordt zeker in het gebrek aan docenten voorzien, doch het hooger onderwijs heeft meerdere gebreken, dan dit éene, die moeten verholpen worden. Bovendien waar zal men met al die mannen moeten blijven, wanneer eens eindelijk ons hooger onderwijs geregeld wordt?

Dit zijn echter zaken van latere zorg, even als de regeling zelve, die wel ten eeuwigen dage schijnt uitgesteld. Misschien dat men er spoediger toe zou overgaan, wanneer het uitstel het een of ander ligchaamsgebrek ten gevolge had. Want op die zaken wordt soms uittermate goed gelet. Dit hebben de waardige kolonisten van de Ommerschans en omstreken dezer dagen ondervonden, toen onder hen een oogziekte was uitgebarsten. Op last der regering is dr. H. Snellen derwaarts vertrokken en heeft bij de inspectie van eenige duizende personen acht honderd zieken aangetroffen, waaronder verscheidene die er zich niet van bewust waren.

Dingsdag hield de Yacht-club te Rotterdam eene vergadering onder voorzitting van prins Hendrik. Nadat op voorstel van Z. K. H. het eerelidmaatschap was opgedragen aan sir Francis L. M'Clintock, gezagvoerder van de Fox, die stellige berigten omtrent sir John Franklin inwon, werden door Z. K. H. eenige mededeelingen gedaan aangaande de meteorologische commissie, waaruit bleek dat die instelling met ijver voortgaat in het behartigen der belangen van scheepvaart en zeewezen, en dat aan haar steeds eene gewenschte ondersteuning en medewerking, vooral door scheepsgezagvoerders, wordt geschonken.

Omtrent het verblijf van Z. M. den koning te Wiesbaden, wordt van daar het volgende gemeld: De koning heeft den hertog van Nassau ontvangen en dingsdag bij hem het middagmaal gebruikt. Z. M. heeft bij zich ter tafel ontvangen den prins von Sayn Witgensteyn, jhr. von Scherff, den generaal van Panhuys en den generaal Lambert, adjudant-generaal van den keizer van Rusland. Den 2 dezer is de koning naar Baden-Baden vertrokken om aldaar de groothertogin van Saksen-Weimar-Eisenach, zijne zuster, te ontmoeten, en tevens een bezoek af te leggen bij den groothertog van Baden en den prins-regent van Pruissen.

Een aantal rotterdamsche handelaren heeft, met het oog op het berigt, dat de regering haren wil op Java zou hebben te kennen gegeven, „om vrijen arbeid noch aan te moedigen noch tegen te werken," in een adres aan den minister van kolonien, de vrees te kennen gegeven, dat de tabakskultuur en de handel in dat artikel, beide in den laatsten tijd van belang, door zulk een besluit zullen lijden, dewijl de uitgedrukte wil der regering door sommige ambtenaren in een nadeeligen zin voor de vrije kultuur zal worden verklaard. Adressanten hopen, dat op die wijze de tabakskultuur en handel, die nog in hunne kindschheid zijn, niet zullen belemmerd maar eerder door de regering zullen ondersteund en aangemoedigd worden.

Dingsdag avond is de tweede haringjager te Vlaardingen aangekomen, met 15 ton volle en 45 ton maatjes-haring. De berigten der vloot luiden nog al gunstig.

Woensdag morgen heeft op het kerkhof De liefde te Amsterdam de plegtige ter aarde bestelling plaats gehad van den heer Boccomini, een der verdienstelijkste leden van het italiaansch dramatisch gezelschap van mevr. Ristori. Wat deze plegtigheid een indrukwekkend en aandoenlijk en voor velen vreemd aanzien gaf, was de omstandigheid dat mevr. Ristori benevens al de vrouwelijke zoo wel als de mannelijke leden van haar gezelschap, in rouwkleederen gedoscht, de lijkkoets te voet volgden. Daar achter volgde het geheele hollandsche personeel van den schouwburg. De slippen van het lijkkleed werden gedragen door een der directeuren van den stadsschouwburg, den heer Tjasink, door den heer Marco Corticelli, secretaris van mevr. Ristori, en twee kunstbroeders van den overledene. Nadat in de kerk de gewone plegtigheden hadden plaats gevonden, werd de lijkbaar door de landgenooten van den overledene naar het kerkhof gevoerd. Het was een aandoenlijk oogenblik toen, nadat de kist was nedergelaten, al de aanwezige vrouwen om het graf nederknielden en een gebed voor den overledene opzonden. Daar achter stonden met ontbloote hoofden de gezamenlijke kunstbroeders van den overledene. Alvorens de Italianen de begraafplaats verlieten, werd door mevr. Ristori, en na haar door elk der vrouwen, eene handvol aarde op de kist geworpen.

De noord-amerikaan Hughes heeft, naar men verzekert, door nieuwe uitvindingen het telegraferen weder vereenvoudigd. Door een klavier met toetsen, voor letters en cijfers, brengt men door de electriciteit op welken afstand ook, dadelijk de letters op eene strook papier afgedrukt over. De behandeling is zeer eenvoudig, en de spoed der overseining zeer vermeerderd. In Amerika werkt dit nieuwe stelsel reeds over eene lengte van 1000 mijl; te Parijs zullen er weldra proeven mede genomen worden, in tegenwoordigheid des keizers.

Zij die voor eenigen tijd zonder gevolg den hemel hebben gadegeslagen, ten einde eene komeet te zien, die volgens opgave 's avonds hoog in het Z. O. en in het sterrebeeld de Stier zoude zijn waar te nemen, zullen zich thans zien schadeloos gesteld, wanneer zij hunne oogen 's avonds naar het N. N. W. t. W. rigten en dan tusschen 11 en 12 ure op eene hoogte boven den horizon van ongeveer 10 graden, alwaar zich nu werkelijk eene staartster vertoont, tusschen het sterrebeeld de Lynx en den Wagenman. Daar hare declinatie + 42 graden is, gaat zij des nachts niet onder bij het passeren van den noordelijken meridiaan.

De kern is vrij helder en de staart heeft reeds eene aanmerkelijke lengte.

De dagbladen van Washington, gewag makende van de audientie, door den president der republiek aan het japansche gezantschap verleend, merken daarbij op, dat het met behulp der nederlandsche taal is, dat de tolken van het hoofd des gezantschaps aan den president Buchanan en wederkeerig de redevoeringen hebben medegedeeld, die deze twee personen tot elkander hebben doen rigten.

Benoemingen en besluiten.

CONSULATEN. Erkend als consul van Oostenrijk te Batavia de heer A. Fraser.

HOOGESCHOLEN. Benoemd tot rector magnificus aan de hoogeschool te Groningen voor het akademiejaar 1860—1861, de hoogleeraar dr. I. van Deen.

LEGER. Op non-activiteit gesteld de kapitein H. C. van Gheel Gildemeester van het 7e. regement infanterie. Op pensioen gesteld ad f 1300 de majoor H. Renier plaats-kommandant te Grave. Benoemd tot majoor en plaats-kommandant aldaar de kapitein J. P. F. Francke van het 6e. regement infanterie en bij dat regement in activiteit gesteld, de kapitein W. H. C. R. graaf van Bylandt.

Kerk- en schoolnieuws.

Woensdag is te s' Hage geopend de vijf en veertigste vergadering van de algemeene synode der nederlandsche hervormde kerk, zamengesteld als volgt: president dr. H. J. Spijker, predikant te Amsterdam, afgevaardigde uit Noordholland; vice-president dr. J. Tichler, predikant te Leiden, afgevaardigde uit Zuidholland; secundus van den vice-president J. Witkop, predikant te Zutphen, afgevaardigde uit Gelderland; secretaris S. F. van Hasselt, emeritus predikant van Sneek; quaestor-generaal C. van Rinsum jr., te Amsterdam.

Hoogleeraren praeadviserende leden: dr. J. H. Scholten, hoogleeraar te Leiden; dr. I. J. Doedes, hoogleeraar te Utrecht; dr. L. G. Pareau, hoogleeraar te Groningen

Afgevaardigde predikanten en ouderlingen: uit Zeeland, A. Slotemaker Cz., predikant te Middelburg; uit Utrecht, W. F. de Leu, predikant te Werkhoven; uit Friesland, P. A. C. Huhenholtz, predikant te Dokkum; uit Overijssel, J. J. Hartman, predikant te Blankenham; uit Groningen, G. W. Sannes, predikant te Oostwolde; mr. H. O. Feith, ouderling te Groningen; uit Noordbrabant, A. Losgert, predikant te Grave; mr. C. J. van Heusden, ouderling te 's Hertogenbosch; uit Drenthe, J. W. E. Ebbinge, predikant te Wapserveen; mr. W. L. Tonckens, oud-ouderling te Meppel: uit Limburg, W. F. C. van Laak, predikant te Maastricht. Van wege de commissie tot de zaken der waalsche kerken: P. J. Marcus, predikant te Rotterdam. Van wege de commissie tot de zaken der protestantsche kerken in nederlandsch Oost- en West-Indie: H. L. Oort, predikant te 's Gravenhage.

— Te 's Heerjansland is in de plaats van den heer J. W. Ermerins, thans emeritus, tot predikant bij de nederduitsche hervormde gemeente beroepen de kandidaat W. N. Wolterink.

Verkoopingen en aanbestedingen.

Middelburg 6 julij.

Gisteren heeft ten raadhuize alhier plaats gehad de aanbesteding van de volgende gemeentewerken:

I. Het teren van alle beschoeijingen, wrijfgordingen en palen, meerpalen, hekken en leuningen, van de kleine werf tot den Dam en Vlissingsche binnenbrug ingesloten, alsmede de dok- en kleine sassen. Daarvan is aannemer geworden de heer H. Willemse alhier, voor f 160.

II. Het verwen van eenige gemeente-gebouwen: hetwelk is aangenomen door den heer J. A. van Puffelen alhier, voor f 470. — Alles met inbegrip van de vereischte materialen en gereedschappen.

III. Het leveren van 100 kubieke el grind, met het vervoer daarvan naar de stads begraafplaats. Daarvan is aannemer geworden de heer J. Filis te Vlissingen, voor f 374.

— Door de centrale directie van Walcheren werd gisteren alhier aanbesteed: het uitdiepen van den zoogenaamden Halvemaans-, den kleinen Veerschen- en een gedeelte van den Middelburg-Veerschen watergang, in twee perceelen.

Het eerste perceel, hebbende eene lengte van 3055 el, is aangenomen door den heer J. Bertou te Biervliet, voor f 2620, en het tweede, ter lengte van 3195 el, door den heer A. Rinders te Breskens, voor f 2798.

— Heden is aan het lokaal van het provinciaal bestuur van Zeeland aanbesteed: I. Het leveren en plaatsen van 67 peilmerksteenen langs de beide oevers der Wester Schelde en het Sloe; II. Het verdedigen van den vooroever en het opmaken van den zeedijk in het district Flaauwers van den polder Schouwen, tot herstel van den dijkval van 21 februarij 1860; III. Het bezinken van de oosthaven te Neuzen, tusschen het stortebed der buitensluis en den mond van het oud haventje. Daarvan zijn aannemers geworden voor I. de heer A. Rinders te Breskens, voor f 646. II. de heer A. Hartog Az. te Sliedrecht voor f 124942. III. de heer J. Filis te Vlissingen, voor f 2748.

Biggekerke 3 julij.

Een huis en erf, no. 10, groot 2 roeden 80 ellen. Verkocht voor f 483.—

Thermometerstand.

4 julij. 's av. 11 u. 56 gr.
5 „ 's morg. 7 u. 58 „ 's midd. 1 u. 64 gr. 's av. 11 u. 59 gr.
6 „ 's morg. 7 u. 60 „ 's midd. 1 u. 62 gr.

Gemeenteraad van Middelburg.

Zitting van 4 julij.

Voorzitter de heer Bijleveld van Serooskerke.

Afwezig de heeren Lantsheer, van Deinse, Snijder en Rekker, welke laatste echter nog ter vergadering komt.

De notulen van het verhandelde in de vorige zitting worden na gedane voorlezing goedgekeurd, en daarop voor kennisgeving aangenomen:

a. de mededeeling des voorzitters dat bij hem schriftelijk berigt is ingekomen van de heeren Lantsheer, van Deinse en Snijder, dat zij door andere ambtsbezigheden verhinderd zijn deze zitting bij te wonen;

b. eene missive van gedeputeerde staten dezer provincie, houdende goedkeuring van het raadsbesluit tot uitgifte van gemeentegrond in erfpacht, voor daarstelling van een buskruidhuisje, waaraan door burgemeester en wethouders thans het noodige gevolg is gegeven.

Wordt overgelegd eene missive van het zelfde collegie, ten geleide van aanmerkingen, bij het ministerie van binnenlandsche zaken gerezen tegen eene bepaling, opgenomen in de onlangs vastgestelde verordening tot heffing van loonen voor het gebruik van gemeentegrond enz., om namelijk voor het stellen van steigers binnen de stoepen een regt van 10 cent te heffen. De minister acht een gemeentebestuur daartoe ongeregtigd, tenzij te bewijzen ware dat de stoep tot de openbare straat der gemeente behoort.

Om te gemoet te komen aan deze bedenking, stellen burgemeester en wethouders voor de betrokkene bepaling uit de verordening te doen weg vallen.

De voorzitter drukt daarbij echter, als zijn persoonlijk gevoelen, zijne verwondering uit, dat deze bepaling welke o. a. in de gemeente Leyden goedgekeurd is, hier onder de zelfde wetgeving tot aanmerkingen aanleiding geeft.

Met algemeene stemmen wordt besloten de verordening alzoo te wijzigen en op nieuw vast te stellen, onder nadere goedkeuring van gedeputeerde staten.

Wordt gelezen en voor kennisgeving aangenomen een brief van den heer W. van den Broecke alhier, houdende mededeeling van het overlijden van zijnen vader, den heer Abraham van den Broecke Jz.

De voorzitter voegt daarbij zijne overtuiging dat men ook in deze vergadering met leedwezen het afsterven zal vernomen hebben van een waardig ingezetene, die ook der gemeente vele diensten heeft bewezen en haar bij financiele operatien dikwijls bijstond.

Worden overgelegd twee adressen van de heeren T. Akkerman en H. den Bouwmeester, houdende verzoek om te worden aangesteld als makelaar in alle vakken. Dat onderwerp wordt aangehouden tot de eerstvolgende vergadering.

Geschiedt voorlezing van een adres van den pachter der beer in deze gemeente P. de Zeeuw, die voorziening verzoekt tegen een toenemend misbruik, daarin bestaande dat velen in den laatsten tijd alle vuil water in hunne beerputten doen loopen, zoo dat hij dikwerf drie of vier karren vuil water krijgt en men de eigenlijk alleen voor hem bruikbare beer dan nog niet laat ruimen. Hij verzoekt op dien grond ontheffing van zijn pachtcontract, of wel voorziening door de bepaling dat ieder ingezetene per kar vuil water hem f 1,25 zal moeten vergoeden.

Deze zaak wordt tot onderzoek gesteld in handen van de heeren Lantsheer, van Uije en van Deinse, die zich vroeger met het onderzoek van andere bezwaren van dien pachter hebben onledig gehouden.

Voor de leden heeft ter visie gelegen eene voordragt voor hulponderwijzers aan de openbare school voor onvermogenden, opgemaakt naar het voorschrift van art. 22 der wet op het lager onderwijs. Deze bestaat voor de betrekking ad f 400 uit D. Duivewaarde, W. van Kamer en J. M. Clemens, en voor die ad f 250 uit W. van Kamer, J. M. Clemens en J. Schere.

Dadelijk tot eene benoeming overgaande, wordt voor eerstgemelde betrekking verkozen D. Duivewaarde en voor de tweede W. van Kamer, beide bij eerste stemming.

Voor kennisgeving is aangenomen een voorgelezen schrijven van J. C. Simons, eervol ontslagen commies, die zijnen bijzonderen dank betuigt voor het hem toegelegde pensioen.

Mede geschiedt voorlezing van eene missive van den boekdrukker A. J. de Wilde, daarbij te kennen gevende dat hij met den 1 october dezes jaars de uitgave van de Provinciale zeeuwsche en middelburgsche stadscourant wenscht te staken, en dus verzoekt met ultimo september de met de gemeente gesloten overeenkomst te beschouwen als geexpireerd. Hierop worden de deliberatien aangehouden.

Voor kennisgeving is, in afwachting der beteekening, aangenomen een voorloopig berigt van den procureur P. de Maret Tak, omtrent de onlangs door het provinciaal geregtshof in Zuid Holland toegewezene vordering van jhr. mr. J. van Reigersberg Versluys, om teruggave van een gedeelte van zijnen aanslag in den hoofdelijken omslag bij tijdelijk verblijf buiten de gemeente.

Ten aanzien der aanhangige regeling van de beurtveren met onderscheidene gemeenten, wordt gelezen een uitvoerig rapport namens burgemeester en wethouders.

Daaruit blijkt dat na herhaalde correspondentie een concept reglement voor de beurtveren is opgemaakt, hetwelk door de kamer van koophandel en fabrieken alhier, benevens door de commissie voor de strafverordeningen is goedgekeurd.

De belangrijkste beschouwing welke hierbij op den voorgrond stond, is de vraag of den beurtveren nog het uitsluitend regt van vaart kan worden toegekend. Terwijl het gemeentebestuur van Amsterdam die zienswijze blijft aankleven, wil daarentegen dat van Dordrecht uitdrukkelijk doen uitkomen dat de regeling van het beurtveer en de aanstelling van beurtschippers deze laatsten geenerlei aanspraak geeft op eenig uitsluitend regt. Men is hier tot het besluit gekomen om die vraag in het midden te laten, hetwelk men zeer goed vereenigbaar acht met het koninklijk besluit, waardoor dit onderwerp beheerscht wordt. Eene tweede moeijelijkheid leverde de herziening der vrachttarieven op, en hoewel zij zeker in onderling verband nog wel iets te wenschen zullen overlaten, zijn zoo veel doenlijk alle bezwaren uit den weg geruimd. Thans is men geheel gereed met de regeling der veeren op Utrecht, Zierikzee, Tholen en Neuzen; die op Gouda en Delft moeten nog aangehouden worden, daar zij onderdeelen zijn van Amsterdam en 's Gravenhage. Eindelijk is het tot de opheffing worden besloten van de beurtveeren op Haarlem, Goes, Leyden en Rotterdam. Al de hiertoe betrekkelijke stukken zullen voor de leden ter inzage nedergelegd en de beslissing aangehouden worden.

Na de mededeeling des voorzitters dat met den 1. dezer de geheele loodsdienst is in werking getreden, wordt overgegaan tot het artikelsgewijze behandelen, van de ontworpene instructie voor den commissaris der loodsen; welke tot geene bedenkingen leidt en eenparig wordt vastgesteld.

Even zeer wordt met algemeene stemmen zonder discussie goedgekeurd de concept overeenkomst, door burgemeester en wethouders aan te gaan met kerkvoogden der nederduitsche hervormde gemeente, tot het wegnemen der omrastering om de voormalige begraafplaats bij de Oostmonsterkerk.

Ten slotte wordt, mede eenstemmig, vastgesteld het voorstel van burgemeester en wethouders om aan Johannis Snel in erfpacht af te staan voor 50 jaren ad f 1.62 per jaar een gedeelte grond achter zijne woning, nader omschreven in het te dezer zake door burgemeester en wethouders vroeger ingediende rapport.

De heer Rekker komt ter vergadering.

De voorzitter zegt dat hij, in gevolge tot hem gerigte vragen van den gemeentebouwmeester een bepaald verslag heeft gevraagd omtrent den moddermolen. Van het daarop ingezonden schriftelijk rapport geschiedt voorlezing. De bouwmeester verklaart dat de machinerie in alle deelen volgens de regelen is behandeld en uitgevoerd en zorgvuldig afgewerkt, beter dan men zou kunnen verwachten. Daarenboven is door de aannemers met de meeste welwillendheid dadelijk aan de levering toegevoegd een mechaniek, waardoor men zoo noodig eene terugwerkende beweging kan maken, hoewel daarvan noch in het bestek noch in de teekening eenige aanwijzing vooraf was gemaakt, en het, ofschoon zeer doeltreffend, niet onontbeerlijk zou zijn. Daaruit is echter geen oponthoud ontstaan, en geen der onderdeelen heeft ook bij de later daarop gevolgde beproeving iets te lijden gehad.

De voorzitter en de heer de Jonge voegen hierbij nog eenige woorden ter toelichting en verklaren beide dat het hun aangenaam is, deze opgave in eene openbare zitting ter algemeene kennis te kunnen brengen, om het publiek gerust te stellen. De termijn voor de oplevering gesteld, was intusschen naar hunne overtuiging te kort.

De openbare zitting wordt hierop gesloten.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 4 julij. Lord Palmerston zal morgen in het lagerhuis voorstellen te verklaren dat het huis der gemeenten uitsluitend het regt heeft om gelden te bewilligen, dat het huis der lords zelden het regt tot het verwerpen van financiele bills heeft uitgeoefend, en dat voor het vervolg als behoedmiddel tegen onbehoorlijke uitoefening van dat regt door de lords, het huis der gemeenten de bills tot heffing of afschaffing van belastingen dusdanig zal kunnen inrigten, dat de regten der gemeenten tegen schending kunnen worden beveiligd.

— Volgens een berigt uit Napels is de grondslag van het programma van het ministerie Spinelli een plan van een italiaansch eedgenootschap, zoo als door keizer Napoleon aanbevolen is.

Dit eedgenootschap zou eene verbindtenis van louter defensiven aard zijn, strekkende om de zelfstandigheid van elken staat te waarborgen en de nationale eenheid te bevorderen.

— Er wordt thans te Wimbledon, niet ver van Londen, door vrijwilligers van de schutterskorpsen een wedstrijd in het schijfschieten gehouden. Hij is maandag door de koningin geopend; H. M. heeft het eerste schot gedaan, en het 400 engelsche ellen verwijderde doel bijkans in het wit getroffen. In antwoord op een namens de schutters aangeboden adres zeide H. M. „dat het haar een groot genoegen was eene aanmoediging te geven aan een korps hetwelk bestemd was om een blijvend bestanddeel van 's lands verdedigingsmiddelen te worden, doch nooit tot iets anders dat tot verwering zou dienen."

— De engelsche scheepsmagt, welke tegen China gebezigd zal worden, bestaat uit 59 vaartuigen van verschillende grootte met 490 stukken geschut en eene bemanning van meer dan 7000 zeelieden, benevens twee bataillons mariniers en eene compagnie marine-artillerie, te zamen 1800 man. De sterkte der landmagt, welke in vereeniging met de vloot zal opereren, kan nog niet met juistheid worden opgegeven.

Duitschland.

Frankfort 1 julij. Ter eere van Z. M. den koning der Nederlanden, werd eergisteren op het slot Bieberich een gala diner gegeven, waaraan ook de hertog van Saksen-Meiningen deel nam.

— Volgens Reuter's Office heeft Oostenrijk, in zijn antwoord op de laatste nota van den heer de Thouvenel betreffende de savooische kwestie, zich niet tegen de toelating van Sardinie op eene conferentie verklaard, zoo als eene vroegere depeche van dit agentschap het heeft doen voorkomen. Oostenrijk plaatst zich in dit antwoord op een passief standpunt. [illegible] bij voorbaat, dat het in de uitspraak van de meerderheid der mogendheden genoegen neemt ten aanzien van een der [illegible] voorstellen, zooals die door den heer de Thouvenel [illegible] gedaan ter vereffening der kwestie. Volgens een schrijven uit Bern heeft graaf Rechberg aan den bondsraad deze passive houding gemotiveerd door te wijzen op den algemeenen staatkundigen toestand, die zich al meer en meer verwikkelende, Oostenrijk van alle initiatief in deze aangelegenheid terughoudt.

— De Neue Franckfurter zeitung behelst een brief uit Weenen, waarin gesproken wordt van een rapport des heeren von Bach betreffende den stand van zaken in den kerkelijken staat. De oostenrijksche gezant berigt daarin aan zijne regering, dat de reorganisatie der pauselijke armee volkomen mislukt is, en hangt voorts een ongunstig tafereel op van den loop der openbare aangelegenheden aldaar.

Coblenz 1 julij. Heden voormiddag arriveerde alhier H. M. de koningin van Zweden, vergezeld van haren vader, prins Frederik der Nederlanden, die haar gisteren van hier te gemoet gereisd was. De hooge reizigers en hun talrijk gevolg vertrokken onmiddelijk naar Bad-Ems, waar de koningin de wateren zal gebruiken.

Belgie.

De senaat heeft het door de regering voorgedragen en door de kamer van vertegenwoordigers aangenomen ontwerp van wet tot afschaffing der stedelijke accijnsen aan zijne vaste commissie voor de finantien en aan die voor de binnenlandsche zaken ter onderzoek gezonden. Deze hebben met 12 tegen 2 stemmen, terwijl 2 leden zich buiten stemming hielden, besloten [illegible] de aanneming der voordragt aan te raden, maar [illegible] een paar wijzigingen voorgeslagen, welke echter het wezen der voordragt niet raken.

Frankrijk.

Parijs 4 julij. Gisteren is het stoffelijk overschot van prins Jerôme met de meeste plegtigheid ter aarde besteld. Alle hier aanwezige vreemde gezanten waren daarbij tegenwoordig. Langs den weg dien de stoet passeerde, was eene ontzettende volksmenigte op de been gekomen.

— De Moniteur de l'Armee, deelt in zijn nommer van gisteren een berigt mede, hetwelk nog eenige hoop op eene vreedzame vereffening van het geschil tusschen China en de westersche mogendheden geeft. Naar de verzekering van dat blad heeft het chinesche hof laatstelijk aan de geallieerden eene schikking [illegible] voorslaan. Wel was het, tijdens het afzenden der jongste berigten, nog niet bekend, of dat voorstel aannemelijk was; doch in allen gevalle dacht men dat de aankomst der heeren Gros en Elgin, frankrijks en engelands gevolmagtigden, zou worden afgewacht alvorens een besluit dienaangaande te nemen en de reeds aangevangen vijandelijkheden verder voort te zetten.

Italie.

Uit verschillende depêches blijkt, dat het nieuwe siciliaansche ministerie tot stand gekomen, doch den 4 dezer weder door een ander vervangen is, waarin alleen de minister van oorlog Orsini zitting is blijven houden. Reeds den 30sten der vorige maand had eene schermutseling tusschen de koninklijke troepen en die van Garibaldi bij Messina plaats gehad. Men kan dus eerstdaags gewigtige gebeurtenissen aldaar verwachten.

— Uit Palermo berigt men van 28 junij dat er een aantal ambtenaren van het gevallen bestuur en eenige aanzienlijke ingezetenen in hechtenis zijn genomen. De bevolking verlangde dat zij onverwijld gefusilleerd worden. Er zijn weder policieagenten of sbirren omgebragt. In het binnenste des eilands heerscht groote gisting. Garibaldi heeft kolonnes derwaarts gezonden om de orde te herstellen, maar zijn ministerie is impopulair, vooral de heer Crispi. In weerwil van de tweedragt tusschen steden en dorpen en van het verzet tegen de heffing der belastingen, heerscht er onder de bevolking steeds de zelfde ijver om de Napolitanen uit het eiland te drijven.

Volgens vroegere berigten van 25 junij zijn de gemeenteraden bijeengeroepen om de kiezerslijsten op te maken, naar welke het volk en het leger zich bij algemeene stemming zullen moeten verklaren omtrent de aanhechting aan Sardinie. De gemeenten zullen aan de afgevaardigden eene schadeloosstelling voor reis- en verblijfkosten moeten betalen. Er is bevel gegeven om het grootste gedeelte der klokken tot het gieten van geschut te bezigen.

— Het is zeker dat Mazzini zich in Sicilie bevindt. Mardini, Mario en de vermaarde miss White (eene engelsche vrouw, welke met Mazzini en diens inzigten dweept) waren hem derwaarts vooraf gegaan.

— Volgens brieven uit Napels van 30 junij hadden de zamenscholingen aldaar den 26sten des avonds eenen aanvang genomen onder het geschreeuw van: leve Garibaldi! leve de aanhechting! dood aan de policie! Den 28sten had de bevolking zich naar de twaalf commissariaten van policie begeven en daar de archieven en de voorhanden zijnde meubelen in tegenwoordigheid der commissarissen en onder luide toejuichingen der menigte verbrand. Al de wapens en een aantal kostbaarheden die daar werden aangetroffen, zijn met de meeste stiptheid ontzien en naar de prefectuur overgebragt. De stad is in staat van beleg verklaard en de ambtenaren die ongunstig bekend stonden zijn, even als de commissarissen tegen wie men het meest verbitterd was, ontslagen en door achtenswaardige personen vervangen. De prins van Syracuse heeft zich met den koning verzoend en de rust is verder niet verstoord.

Portugal.

Lissabon 2 julij. Het ministerie heeft zijn ontslag aangeboden, en de koning heeft het aangenomen. De markies de Loulé is door de koning met de zamenstelling van een nieuw kabinet belast. Volgens de berigten in de engelsche dagbladen staat deze gebeurtenis in verband met de indiening van een wetsontwerp, waarbij de bekrachtiging eener leening van nagenoeg negen millioen francs aan de cartes wordt gevraagd. Die gelden zouden worden aangewend om het leger op 50,000 man te brengen en de wapening aan te vullen.

Zeetijdingen.

Den 6 dezer is van Seaham gearriveerd de schoonerkof *Catharina*, gez. T. D. de Ruiter.

— Ter reede van Vlissingen ligt zeilklaar, de aldaar met zeeschade binnengekomene en gerepareerde engelsche brik *Madonna*, van Engeland met eene lading steenkolen naar St. Petersburg bestemd; en naar Newcastle vertrokken *Harmonie*, gez. B. Feddersen, zijnde mede aldaar gerepareerd.

Den 1 dezer is met bestemming voor Vlissingen gearriveerd *Clemens*, gez. Persoon, van Engeland. Den volgenden dag kwamen met bestemming naar Antwerpen ter reede *Trevenner*, gez. P. C. Hoffman, *Mathilde*, gez. J. Schrionning, beide van Koningsbergen; *Fredrik VII*, gez. C. N. Halmös, Kiel; *Marie Agnethe*, gez. N. E. Frontzen, Dublin; *Laura Jens*, gez. H. Fisker, en den 3den *Pauline*, gez. F. Bradhering, beide van Riga; *Der kleine Frits*, gez. C. A. F. Roggenstroh, *Julie Moses*, gez. Sluswiech, beide van Memel; *Marie*, gez. C. Felton, Buenos Ayres; den 5den *Nicodemus*, gez. Rasmussen, *Nor*, gez. Lydersen, beide van Riga; *Helena*, gez. J. H. Schindle, Dantzig; *Alida*, gez. Peper, Koningsbergen; *Troland*, gez. Jobsen, Larwig; *Exodus*, gez. Williams, Callao; en *Familjen*, gez. Soensson, deze voor Gent bestemd.

Naar zee vertrokken van Antwerpen afkomende, *Neptunis*, gez. C. Dahl, naar Noorwegen; en *Rudolph*, gez. J. Menehe, naar Elseneur bestemd.

Handelsberigten.

Graanmarkten.

Amsterdam 4 julij.

Tarwe en gerst stil.

Raapolie op zes weken f 41¼. Lijnolie op zes weken f 31.

Oostburg 4 julij.

De aanvoer van granen was heden niet groot en er bestond weinig vraag, behalve voor beste en goede tarwe tot omtrent vorige prijzen. *De overige* artikelen *zoo* mede afwijkende tarwe zijn eer lager aan te nemen, men besteedde voor de tarwe naar kwaliteit f 10,50, f 10,25, f 10 a f 9,25. Rogge f 7,70 a f 7,40. Wintergerst f 6,50 a f 5,50. Zomer dito f 6,20 a f 5,75. Haver f 4, f 3,70. Paardeboonen f 7,50 a f 7,30. Voor kanariezaad is f 9,75 a f 9,50 geboden.

Middelburg 5 julij.

De aanvoer van heden was uiterst klein. Gewone zeeuwsche tarwe zelfs niet mooi werd f 11 en nog mindere f 10,75 gekocht. Puike nieuwe walchersche tarwe werd door de consumptie f 12,50, f 12,25 en f 12 de mud betaald, mindere soorten f 11,75, f 11,50 *voor uitvoer* is niets gedaan. Puike zeeuwsche rogge was niet ter veil, men zou daarvoor f 8,50 betaald hebben. Zeeuwsche wintergerst f 6,50 a f 6,40, dito zomergerst f 6,20 a f 6,40 naar deugd. Walchersche witteboonen waren gevraagd, doch niet ter veil, dito bruine ook geheel opgeruimd.

Walchersche paardeboonen *worden* steeds *op f* 8 gehouden, weinig komen er meer voor. Zeeuwsche dito hield men op f 7,85 vast, dito erwten niet geveild. Koolzaad bleef zonder handel, daar houders steeds op f 13,50 vasthouden en niet minder willen afgeven. In de prijzen der olie is geene verandering bekend.

Gemiddelde marktprijzen.

Middelburg 5 julij.

	per ned. mud.		per ned. mud.
Tarwe . . .	f 12,40 à f 12,40	Bruineboon .	f —,— à f —,—
Dito	- 10,75 à - 12,50	Paardeboonen	- —,— à - —,—
Rogge oude	- 8,50 à - 8,50	Gr. erwten .	- —,— à - —,—
Gerst wint.	- 6,50 à - 6,50	Witte erwten .	- —,— à - —,—
Dito zom. .	- 6,30 à - 6,40	Kool en raapz.	- —,— à - —,—
Boekweit .	- —,— à - —,—	Aard. nieuwe.	- 5,50 à - 6,—
Haver . . .	- —,— à - —,—		per ned. pond.
Witteboon .	- —,— à - —,—	Versche boter	f —,74 à f —,82

Middelprijzen van bakbare tarwe f 12,— en rogge f 8,50.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 5 julij.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	2½ pct.	64
	dito Nationale dito	3 „	76½
	dito dito dito	4 „	98⅝
	Aand. Handelmaatschappij . . .	4½ „	134½
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5 „	102¾
	Certific. Hope & co.	4 „	80¼
	dito dito 1855, 6de serie.	5 „	98½
	dito	6 „	60⅝
	Aand. spoorweg (afgefourneerd) .		218
Polen.	Schatkistobligatien	4 „	79¾
Spanje.	Obligatien	1¾ „	39¾
	dito binnenlandsch	3 „	48⅜
	Certific. coupons bewijzen		—
	Crediet instelling (gefourneerd) .		—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek . .	5 „	51⅝
	dito amsterdamsche	5 „	74¾
	dito nationale	5 „	58½
	dito 1847/1852	2½ „	—
	Bank actien	3 „	77
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½ „	58½
Portugal.	Obligatien	3 „	44
	dito nieuwe	3 „	42¾
Grenada.	dito . . . . (schoon)		14
Venezuela.	dito	2½ „	21¼
Illinois.	dito	7 „	85⅝
Mexico.	dito	3 „	20⅜

Londen, 4 julij. ten 12 ure. Consols 93⅞.

Weenen, 4 julij. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 70.10.

Parijs, 4 julij. (slotpr.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 68,50.

Middelen van vervoer.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in Julij.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Zaturdag	7	's morg.	6 ure.	Zaturdag	7	's morg.	10,30
Zondag	8	„	6	Zondag	8	„	10,30
Maandag	9	„	6	Maandag	9	„	10,30
Dingsdag	10	„	6	Dingsdag	10	„	10,30
Donderdag	12	„	6	Woensdag	11	„	10,30
Vrijdag	13	„	6,30	Vrijdag	13	„	11,30
Zaturdag	14	„	7,40	Zaturdag	14	's midd.	12 ure.
Zondag	15	„	8,30	Zondag	15	's morg.	6
Maandag	16	„	9,30	Maandag	16	„	6
Dingsdag	17	„	10,30	Dingsdag	17	„	7
Donderdag	19	„	11,30	Woensdag	18	„	8,30
Vrijdag	20	's midd.	12	Vrijdag	20	„	9,45

Weldadigheid.

Bij den heer P. M. de Ligny is ontvangen voor de weduwen te Arnemuiden (Zie advertentie Middelburgsche courant 24 april.) Den 30 junij in een brief postmerk Goes 2 coupons ieder van f 1,48½, zamen f 2,97.

Advertentiën.

Getrouwd:
L. J. HUSSEM,
Officier van Gezondheid, met
MARIA KORNELIA KONSTANTIA VER BURG.
Groningen, 3 Julij 1860.
Uit hoofde van talrijke Familie, Vrienden en Bekenden, eenige en algemeene kennisgeving.

Getrouwd:
F. N. GRIMS
Middelburg, en
den 4 Julij 1860. M. MINDERHOUT.
Algemeene kennisgeving.

Erkentelijk voor de vele bewijzen van deelneming, ontvangen bij het overlijden van onzen Broeder en Behuwdbroeder, den Heer ABRAHAM VAN DEN BROECKE Jz., betuigen wij daarvoor bij deze onzen hartelijken dank.
J. M. VAN DEN BROECKE.
M. C. SNIJDER, v. d. BROECKE.
Z. SNIJDER.

AANKONDIGING.

Uit een Vonnis, door de Arrondissements Regtbank te Middelburg op den achttienden April 1800-zestig gewezen, geregistreerd, blijkt dat tusschen BART MARTINUS DE BRUYN, Particulier, vroeger wonende te Middelburg, thans te Koudekerke, en ELISABETH CORNELIA PAULUS, zonder beroep, diens Huisvrouw, regtens bij haren Man gedomicilieerd en almede wonende in de Gemeente Koudekerke, is uitgesproken **Scheiding van Tafel en Bed**, met al de gevolgen daaromtrent bij de wet bepaald.

Waarvan bij dezen, ter voldoening aan de bepalingen der wet, aankondiging gedaan wordt.

Voor uittreksel deugdelijk verklaard door mij ondergeteekende Procureur, voor partijen in dezen werkzaam geweest.
HUBERTUS REKKER.

GENEESKUNDE.

De PROVINCIALE COMMISSIE van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in Zeeland, residerende te Middelburg, verwittigt bij deze de Belanghebbenden dat zij hare Gewone Vergadering houden zal op Woensdag den 8 Augustus 1860, en verzoekt tevens allen, welke dan verlangen toegelaten te worden tot het Heel-, Verlos- of Artsenijmengkundig Examen, of tot dat van Oog- of Tandmeester of Droogist, om hun daartoe strekkend Request, onder overlegging van de noodige bewijzen, vóór of met het einde dezer maand te doen toekomen aan den Heer J. C. VAN DEN BROECKE, Voorzitter van dezelve Commissie.

Middelburg, 6 Julij 1860.
De Provinciale Geneeskundige Commissie in Zeeland,
Namens dezelve,
D. J. J. MARINISSEN, Secretaris.

OPENBARE VERKOOPING
aan 's Rijks Werf der Marine te Vlissingen,
op Woensdag den 18 Julij 1860, des morgens ten 10 ure, van eene partij Brandhout, Schalen, Spaanders, Afbraak van Beschietwerk en wat verder zal worden aangeboden.

Twee werkdagen vóór de Verkooping zal alles op voorschrevene Werf ter bezigtiging gereed liggen.

Vlissingen, 6 Julij 1860.
De Directeur en Kommandant der Marine,
DE SMIT v. d. BROECKE.

KROONDOMEIN.

VERPACHTING van TIENDEN, gelegen in het District Middelburg, voor het jaar 1860:

Te **Veere**, op Dingsdag den 10 Julij 1860, des voormiddags ten 10 ure, op den KAMPVEERSCHEN TOREN;

En te **Vlissingen**, op Vrijdag den 13 Julij 1860, des voormiddags ten 10 ure, op het STADHUIS.

OPENBARE VERPACHTING VAN TIENDEN
op de Gemeente **Vrouwepolder**, Zaturdag 21 Julij 1860, des namiddags ten 3 ure.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 20 Julij 1860, des namiddags ten 4 ure, zal HR. DE LOOFF, Winkelier te **Wissenkerke**, Eiland Noordbeveland, trachten aan te besteden:

HET BOUWEN van een nieuwen STEENEN WIND-KOORNMOLEN in genoemde Gemeente.

Bestek en Teekening liggen ter visie bij C. VAN DAMME, Herbergier aldaar, bij wien ook de Besteding zal plaats hebben; terwijl de aanwijzing op den zelfden dag, des namiddags ten 2 ure, geschieden zal.

OPENBARE VERKOOPING
op Woensdag den 11 Julij 1860, des voormiddags ten 10 ure, in de Directiekeet van den **Leendert-Abrahampolder**, Gemeente **Cats** (Eiland Noordbeveland), door het ministerie van den te Colijnsplaat residerenden Notaris L. VAN DER MOER, van

DE VELDVRUCHTEN in genoemden Polder, bestaande in: **TARWE, GERST, ERWTEN, PAARDEBOONEN** en **HAVER**, te zamen ter grootte van **100 Bunders**; zullende geveild worden in diverse Perceelen.

Opgave der Perceelen en nadere inlichtingen zijn te bekomen zoo ten Kantore van den Heer J. VAN LEEUWEN, Boekhouder des Polders, als ten Kantore van genoemden Notaris, beiden te Colijnsplaat.

OPENBARE VERKOOPING
op Maandag den 16 Julij 1860, des morgens ten 10 ure, in de Herberg aan **HET SLOE**, van

RUIM 19 BUNDERS TARWE en
» 8 » VLAS,
wassende in den Jacobpolder.

Informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris A. SMALLEGANGE te Goes en bij den Heer J. C. D. VAN DEN BUSSCHE aldaar.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Vrijdag den 13 Julij 1860, des voormiddags ten 10 ure, op de Gemeente **Ritthem**, in de Herberg bewoond door PIETER HEERES, in het openbaar te koop aanbieden:

EEN HOFSTEEDJE met 6 Perceelen BOUW- en WEILAND, zamen ter grootte van 3 Bunders 11 Roeden, staande en gelegen in de Gemeente Ritthem, bewoond door ADRIAAN OVAA; welke eerst afzonderlijk en daarna in ééne massa zullen worden geveild.

En na afloop daarvan, op gemeld Hofsteedje, twee **Melkkoeijen**, eene partij **Bouw-, Melkers-** en **Zolder-gereedschappen, Meubelaire Goederen**, eene partij **Mest**en hetgeen meer zal worden geveild.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris, waar het Kadastrale Plan ter inzage ligt.

VERKOOPING IN HET NOTARISHUIS,
op Dingsdag den 17 Julij 1860, ten overstaan van den Notaris D. VERHULST, van **Meubelaire Goederen, Manskleederen, Goud en Zilver**, en eene groote partij **Schoenen, Laarzen en Leder.** Nader te adverteren. — Zindelijke Goederen kan men bijbrengen.
L. C. HONDIUS,
Ondernemer van Openbare Verkoopingen.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Donderdag den 19 Julij 1860, des avonds ten zeven ure, binnen **Middelburg**, in het NOTARISHUIS in de Abdij, in het openbaar bij opbod en afslag verkoopen de volgende

HUIZEN EN ERVEN,

STAANDE EN GELEGEN IN DE GEMEENTE MIDDELBURG:

1. Een **HUIS en ERVE** in de Korte Gistsstraat, wijk A no. 127.
2. Een **HUIS en ERVE** in de Spuistraat, wijk F no. 114.
3. Een **HUIS en ERVE** met **TUIN** aan den Rijweg van Middelburg naar Veere, wijk F no. 62.
4. Een **HUIS en ERVE**, benevens twee **PAKHUIZEN**, in de Vlissingsche Straat, wijk I nos. 166, 167, 168 en 169.
5. Een **HUIS en ERVE** in de Wijngaardstraat, wijk E no. 288.
6. Een **HUIS en ERVE** in de Koestraat, wijk K no. 296.
7. Een **STAL en ERF** in de Koestraat, wijk K no. 297.

De Perceelen 6 en 7, waarin sedert jaren de SMEDERIJ wordt uitgeoefend, zullen eerst ieder afzonderlijk en daarna te zamen worden geveild.

Voorschreven HUIZEN zijn daags vóór en op den dag van Verkoop te bezigtigen van 10 tot 12 en van 2 tot 4 ure.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Woensdag den 25 Julij 1860, des voormiddags ten 10 ure, te **Meliskerke**, in de Herberg bewoond door MATTHIJSSEN, in het openbaar te koop aanbieden

EENE HOFSTEDE
met 13 Perceelen BOUW- en WEILAND,
staande en gelegen in de Gemeenten Meliskerke en Aagtekerke, zamen ter grootte van 8 Bunders, 62 Roeden, 82 Ellen. — Breeder omschreven bij gedrukte Notitien dezer Verkooping, verkrijgbaar ten Kantore van voornoemden Notaris.

VOORTS zal gemelde Notaris, op Vrijdag den 27 Julij 1860, des voormiddags ten 10 ure, op bovenvermelde Hofstede te koop aanbieden: een **Schaap**, een **Varken**, een **Marktwagen, Mutsaard, Vaamhout**, eene partij **Meubelaire Goederen**, waaronder drie Bedden met toebehooren, twee Bureaux, eene bruine Kas, een Kabinet, eene Klok, Tafels, Stoelen, BIJZONDER FRAAI PORCELEIN, Koper-, Blik-, Tin-, Glas- en IJzerwerk, en hetgeen meer zal worden geveild.

Alles Donderdags te voren, van des voormiddags negen tot twaalf ure, te bezigtigen.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

UIT DE HAND TE KOOP **EENE HOFSTEDE** met 6 Bunders, 11 Roeden, 80 Ellen BOUW- en WEILAND, gelegen in de Gemeente **Vrouwepolder**, bewoond door GERARD POPPE.

Inlichtingen te bekomen ten Kantore van den Notaris P. VAN DE GRAFT.

EEN PAKHUIS TE HUUR, achter de Oostkerk, N 160. Te bevragen in de Heerenstraat, H 130.

Wordt verlangd tegen November of eerder, binnen Middelburg, **eene sollede WONING**, met minstens zeven ruime Vertrekken en Tuin. Adres onder letter C. bij de Boekverkoopers VAN BENTHEM & JUTTING.

NIEUWE HARING-BERIGT.

De ondergeteekende berigt dat hij heeft ONTVANGEN **echte GROENE HARING** (geen Schotsche), daar zij, in het belang van hare Begunstigers, vermeent deze niet in den handel te moeten opnemen, dewijl zij wel in prijs, maar ook hemelsbreed in smaak verschilt.
J. M. T. VAN DE KREKE,
DE WAARDT FRERES, Noordstraat.

C. F. JONG,
KORTENDELFT, G 3.

ONTVANGEN nieuwe **TAPISSERIEN** en **ORNEMENTEN** dit vak betreffende; **Kralenwerken**, de laatste dessins, **Kindergoederen** enz. enz.
OPRUIMING van TAPISSERIEN.

MEDICINALE MINERAALWATEREN,
bij THEOD. ANSCHUTZ.
Fachinger en **Seltzerwater**, tegen 20 cent de heele en 12 cent de halve Kruik, met teruggave der ledige.

Engelsche SIKKELS, met doorgeklonken Arenden, bij D. DE JAGER Jr.

Echte BOONENKAMP bij J. J. G. HECTOR, te Vlissingen.

Dépôthouders gevraagd voor **echte Engelsche PEPERMUNT** in Doosjes. Adres, met franco Brieven, onder het No. dezer Courant, bij den Boekhandelaar MESTDAGH, te Vlissingen.

Terstond eene **Bleekersmeid** benoodigd bij G. PIETERSE, buiten de Vlissingsche Poort.

Bij M. SMIT, Boekhandelaar te Groningen, zag het licht:

ELIZABET
OF
DE STRIJD DES LEVENS.
EEN BOEK VOOR ALLEN
DIE NAAR HOOGER LEVEN ZOEKEN.
Naar het Hoogduitsch van
MARIA NATHUSIUS,
DOOR
J. J. SWIERS, Predikant te Havelte.
Met een Portret en Levensberigt der Schrijfster, medegedeeld door den Hoogleeraar P. HOFSTEDE DE GROOT.
Twee Deelen groot 8vo., zamen ruim 670 Bls. Prijs f 5,90.

UITSPANNING DE ZWAAN.

Op ZONDAG den 8sten Julij, 's namiddags 5 ure, bij gunstig weder, **MUZIJK**, onder directie van den Heer LIESON.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

Bijvoegsel van de Middelburgsche courant.
Zaturdag 7 Julij 1860.

VERKORTE MEDEDEELING

VAN HET

DOOR GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZEELAND,

GEDAAN

VERSLAG

van den toestand der provincie Zeeland,

aan de provinciale staten in de zomervergadering van 1860.

Bevolking.

De uitkomsten der, op 31 december 1859 plaats gehad hebbende vierde algemeene tienjarige volkstelling waren bij de opmaking van dit verslag nog niet dan onvolkomen bekend. Het algemeen totaal, gelijk dit voor iedere gemeente naar het werkelijk verblijf [illegible] telling is verkregen, wordt echter specifiek medegedeeld en bedraagt voor:

	mann.	vrouw.	totaal.
[illegible]	[illegible]	[illegible]	22886
[illegible]	15536	16285	31821
Zuid-Beveland	14042	14544	28586
Walcheren	20088	21329	41417
Noord-Beveland	2953	3012	5965
Tholen	6708	6607	13310
Schouwen en Duiveland	10195	10853	21048
Algemeen totaal	81028	84505	165533

Volgens de als gewoonlijk door de gemeentebesturen opgemaakte tabellen bedroeg intusschen de wettige bevolking op 31 december 1859: 80,160 mannelijke en 84,353 vrouwelijke, te zamen 164,513 ingezetenen. Dit cijfer duidt, in vergelijking met dat van de wettige bevolking op den 31 december 1858, eene vermeerdering aan van 683 personen, waarvan 209 mannelijke en 474 vrouwelijke.

De feitelijke bevolking bedroeg 81,917 mannel. en 85,047 vrouwel., zamen 167,018 personen, zijnde 535 meer dan 31 december 1858. Onder de laatste opgave zijn begrepen 1388 militairen en 475 zeelieden, benevens 72 mannel. en 30 vrouwelijke gevangenen.

De verdeeling der wettige bevolking naar de godsdienstige gezindheden was als volgt:

115,176 nederduitsche hervormde
276 waalsche gemeente
80 engelsche „ (presbyteriaansche)
7 anglicaansche
1125 evangelisch lutherschen
11 hersteld „
296 doopsgezinden
4 remonstranten
4828 christelijke afgescheidenen
[illegible] roomsch katholieken
641 nederduitsche israëlieten
8 portugesche „
468 tot geene der genoemde gezindheden behoorende.

De geboorten waren in 1859: jongens 3442 wettig en 161 onecht, levend, en 205 wettig en 14 onecht levenl. Meisjes, 3213 wettig en 146 onecht levend, en 208 wettig en 10 onecht levenl. Hieronder zijn de volgende tweelinggeboorten begrepen: levend 193 echt en 17 onecht.

Nog waren onder de geboorten begrepen twee wettige drielingen, ieder bestaande uit twee kinderen van het mannelijke en een kind van het vrouwelijke geslacht; als eene te Vlissingen en eene te Arnemuiden.

Het getal der overledenen, in betrekking tot de wettige bevolking, bedroeg 5619 personen, waarvan 2849 tot het mannelijke en 2770 tot het vrouwelijke geslacht behoorden.

Hieronder zijn begrepen 108 mannel. en 33 vrouwel., te zamen 141 personen, welke buiten hunne woonplaats overleden zijn. Het getal der elders te huis behoorende overledenen bedroeg in de onderscheidene gemeenten 115 mannel. en 54 vrouwel., te zamen 169 personen. Het getal sterften in betrekking tot de feitelijke bevolking, bedroeg alzoo 2842 mannel. en 2749 vrouwel., te zamen 5591 personen. Dit laatste getal bestond uit 2051 mannel. en 2833 vrouwel. ongehuwden, 556 mannel. en 521 vrouwel. gehuwden, 25 weduwenaars en 395 weduwen.

Het getal van hen die zich in de onderscheidene gemeenten vestigden, [illegible] mannel. en 3649 vrouwel., te zamen 7095 personen; en dat van hen, die de gemeenten verlieten om zich elders te vestigen, 3991 mannel. en 3764 vrouwel. te zamen 7755 personen, waaronder 186 die voornemens waren naar een ander werelddeel te vertrekken.

Het getal der in 1859 voltrokken huwelijken was 1607, verdeeld als volgt:

tusschen jongmans en jonge dochters: 1205, of 0,74, tusschen jongmans en weduwen: 79, of 0,05, tusschen weduwnaars en jonge dochters: 216, of 0,13, tusschen weduwenaars en weduwen: 107, of 0,7 van het geheel.

Het getal echtscheidingen bedroeg in 1859, 4. De gescheidene echtgenooten hadden 9 kinderen. Er hadden in dat jaar wederom geene scheidingen van tafel en bed plaats.

Uit het voorenstaande blijkt dat het cijfer der geboorten dat der sterften, voor zoo veel de wettige bevolking betreft, met 1672 te boven gaat, en dat het getal van hen die zich binnen de gemeenten der provincie vestigden, door dat van hen die hunne woonplaats uit die gemeenten naar elders overbragten, met 660 werd overtroffen.

13 hoofden van huisgezinnen en vrijgezellen zijn in 1859 als landverhuizers vertrokken.

Bij slechts eene gemeente is het gebleken dat het bijhouden der bevolkingregisters te wenschen overliet. Onderscheidene gemeentebesturen stelden verordeningen op wijkverdeelingen, nommering der huizen, en ook op het aanleggen en bijhouden der bevolkingregisters vast.

Regeling en bestuur van het provinciaal huishouden.

In de verdeeling der provincie in hoofd- en onderkiesdistricten, ter benoeming van de leden der provinciale staten, heeft gedurende het jaar 1859 alleen deze verandering plaats gehad, dat de gemeente Heille, op verzoek, als onderkiesdistrict is opgeheven, met bepaling dat de kiezers hunne biljetten voortaan te Sluis moeten inleveren.

Het getal ingezetenen, bevoegd tot het kiezen dier leden, bedroeg volgens de in 1859 opgemaakte kiezerslijsten: in het hoofdkiesdistrict Middelburg 1284, Zierikzee 723, Tholen 356, Goes 938, Sluis 631, Hulst 678, te zamen 4610, of 107 meer dan in het vorige jaar.

Het getal kiezers voor de benoeming van leden der tweede kamer van de staten generaal bedroeg in de hoofdkiesdistricten Middelburg 2493, Goes 1290 en Zierikzee (voor zoo veel dit tot Zeeland behoort) 829, te zamen 4612.

Twee ingezetenen van de gemeente St. Kruis vermeenden dat zij op de lijst der kiezers voor de benoeming van gemeenteraadsleden, op welke hunne namen niet voorkwamen, behoorden gebragt te worden, de eene uit hoofde hij, ofschoon den ouderdom van 23 jaren niet bereikt hebbende, als gehuwd zijnde, volgens de burgerlijke wet meerderjarig was; en de andere omdat hij het bij art. 5 der gemeentewet bepaalde bedrag in 's rijks directe belastingen betaalde. Zij verzochten mitsdien om na onderzoek omtrent de gronden hunner uitsluiting als kiezers te beslissen.

Na verhoor van het betrokken gemeentebestuur, hebben gedeputeerde staten aan die ingezetenen te kennen gegeven, dat die vergadering in geen geval de plaatsing hunner namen op de kiezerslijsten kon bevelen, en dat overigens, wat den eerstbedoelde betrof, zijn naam te regt op de lijst was weggelaten, naardien de kieswet, volgens de duidelijke bewoordingen van haar art. 2, alleen hem voor meerderjarig houdt die den ouderdom van 23 jaren heeft bereikt; terwijl, wat den laatste betrof, die werkelijk tot het vereischte bedrag in 's rijks directe belastingen was aangeslagen, doch op de, overeenkomstig art. 7 der wet door den ontvanger opgemaakte lijst niet voorkwam, hij zijne bezwaren, naar art. 11 en 12 der wet, ter bekwamer tijd bij verzoekschrift, door de noodige bewijsstukken gestaafd, aan den gemeenteraad zijner woonplaats had behooren in te dienen.

De veranderingen welke het personeel der staten onderging zijn even als de werkzaamheden van de twee gewone openbare vergaderingen in der tijd door ons medegedeeld.

Omtrent het vertrek van den heer van Heemstra, laat het verslag zich volgenderwijze uit:

Wij meenen hier nog eene verandering niet met stilzwijgen te mogen voorbijgaan, ofschoon zij niet voorviel in het jaar waarover dit verslag loopt, de benoeming namenlijk van den heer mr. S. baron van Heemstra, vroeger commissaris des konings in deze provincie, tot minister van binnenlandsche zaken, welke benoeming bij Zr. Ms. besluit van den 22 februarij ll., no. 85, plaats had. Wij zagen met leedwezen den man vertrekken, die gedurende de korte tijdruimte welke hij in ons midden doorbragt, zoo veel blijken gaf dat hij het belang der provincie met kracht voorstond en behartigde, en die, terwijl hij hierdoor de achting der ingezetenen in ruime mate won, door zijn minzaam en innemend karakter, niet minder eens ieders toegenegenheid verwierf. Wij houden ons overtuigd dat, in de hooge betrekking waartoe hij door 's konings vertrouwen geroepen werd, hij bij de zorg voor het algemeen rijksbelang dat van Zeeland niet zal uit het oog verliezen.

Ter zijner vervanging werd bij Zr. Ms. besluit van den 11 maart jl., no. 59 benoemd de heer mr. R. W. baron van Lijnden.

Werkzaamheden van gedeputeerde staten.

Het collegie van gedeputeerde staten hield 49 gewone en 3 buitengewone vergaderingen, waarin 4253 besluiten werden genomen.

Voornamelijk de regeling van het lager onderwijs, en ten anderen de wet van 15 mei 1859, die herziening van de tarieven der plaatselijke belastingen op gedistilleerd, likeuren en wijn in de meeste gemeenten noodzakelijk maakte, waren oorzaak van de vermeerderde werkzaamheden.

Daar de loopende contracten te dier zake met den 30 junij stonden te eindigen, is het onderhoud der provinciale waterstaatswerken en wegen op den 11 mei 1859 in het openbaar voor den tijd van twee en een half jaar aanbesteed. Vroeger werd het einde van den aannemingstermijn steeds op den 30 junij gesteld, doch ter bevordering eener goede comptabiliteit, hebben gedeputeerde staten begrepen daarin verandering te moeten brengen, door het einde van dien termijn voor het vervolg op den 31 december te bepalen, waardoor de betaling der verrigte werken nu zal geschieden uit de begrooting van het jaar waarin zij zijn uitgevoerd, en niet langer, als tot dusverre, voor de eerste zes maanden, uit die van het vorige jaar. Dit is de reden waarom de aanbesteding van het onderhoud dezer werken, thans voor eenen tijd van twee en een half jaar heeft plaats gehad. Met het oog echter op het aanhangige plan tot het daarstellen van een pontenveer tusschen Noord- en Zuid Beveland, alsmede uit overweging dat er welligt spoedig maatregelen zullen dienen genomen te worden ter verbetering van het veer aan het Sloe, is het noodig geoordeeld de bevoegdheid voor te behouden, om de aangegane overeenkomsten, wegens de perceelen met evengemelde werken in betrekking staande, vroeger op te zeggen. De uitslag dezer aanbesteding is over het algemeen gunstig geweest, zoodat geene zwarigheid is gevonden haar goed te keuren.

Provinciale ambtenaren.

Ten gevolge der door de staten, bij de vaststelling der provinciale begrooting voor het dienstjaar 1860, genomen beschikkingen is aan den heer Leendert Janse Bz. met 31 december 1859, een eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van opzigter der provinciale gebouwen te Middelburg.

Verder is de provinciale veearts der 3. kl. Laurentius van Kalmthout, bij besluit van den 18 november 1859, no. 20, benoemd tot provinciale veearts van de 2 kl., en zijne jaarwedde verhoogd van f 100 tot f 200, in te gaan met 1 januarij jl.

Het personeel der ambtenaren welke uit de provinciale fondsen worden bezoldigd en door de staten of gedeputeerden in der tijd zijn aangesteld, is thans zamengesteld als volgt: W. C. de Smidt, opzigter bij de wegen in het voormalig 4e. district; A. W. Olivier, als voren in het voormalig 5e. district; P. F. W. Engelse, opzigter bij de werken; F. Taelman, sluiswachter te Philippine; P. de Roo, sluis- en havenmeester te Breskens; J. P. van Visvliet, archivaris der provincie; G. J. W. Berghuijs, provinciale veearts van de 1 kl.; J. C. Kegelaer, M. Luteijn Mazure, C. Mazure en L. van Kalmthout, veeartsen van de 2 kl.; J. Veijs en B. I. Vermande, veeartsen van de 3 kl.; J. Hemmekam Dz., ontvanger van het passagegeld op het veer van Vlissingen op Breskens; P. de Roo, als voren op het veer van Breskens op Vlissingen; P. F. Neijt, ontvanger van het havengeld te Breskens; P. J. Zoeter, ontvanger der regten voor het gebruik der aanlegplaats voor stoombooten enz. te Zijpe; J. van de Voorde, als voren te Wolphaartsdijk.

Wat betreft de tot de provinciale griffie behoorende ambtenaren en bedienden, en hunne bezoldiging, hierin hebben sedert het vorig verslag geene veranderingen plaats gehad.

Provinciale archieven.

Oud archief.

Blijkens het rapport, door den provincialen archivaris overgelegd, hebben diens werkzaamheden in het afgeloopen jaar bestaan in de voortzetting der inventarisatie van de charters van het tijdvak der gravelijke regering.

Eene 6de serie bevattende de beschrijving van 200 oorkonden, is aan de vroeger beschreven gedeelten van den inventaris op nieuw toegevoegd.

Ofschoon, even als de laatst voorafgegane reeks, uit de bekende „copulaatboeken” der voormalige rekenkamer getrokken en op de zelfde wijze bewerkt, levert nogtans de aard en inhoud dezer stukken weder veel verscheidenheid op.

In het bijzonder hebben zij betrekking: 1. op privilegien, octrooijen enz. verleend aan steden en heerlijkheden van Schouwen en Duiveland; 2. op gelijke acten, betrekkelijk de stad en het platteland van Tholen; 3. op als voren, van Noord en Zuidbeveland; 4. op commissien en instructien van de vroegste tijden, door de graven of de lands en provinciale regering aan onderscheidene ambtenaren verleend; 5. op tractaten of vredesonderhandelingen met eenige buitenlandsche vorsten; 6. op zaken betrekkelijk het beheer der admiraliteit, en 7. op onderwerpen van verschillenden aard.

Wij oordeelen het niet onbelangrijk — aldus vervolgen gedeputeerde staten in het verslag — op deze verzameling van stukken, naar aanleiding van hetgeen ons door den archivaris is medegedeeld, eenige oogenblikken de aandacht te vestigen.

1. Tot het eerste onderdeel behooren:

a. onderscheidene privilegien en octrooijen aan de stad Zierikzee, over het stapelregt tusschen die plaats en Dordt; vrijdom van gravelijk schot ook voor geestelijke instellingen, zoo als de St. Lievens Monsterkerk en het klooster der Charthuizers aldaar; kwijtschelding van schulden; de regtspraak over criminele misdadigers; de aanstelling van dijkgraven en gezworens over verschillende kwartieren van Schouwen; eindelijk de opneming van gelden om te voorzien in onderscheidene noodzakelijke uitgaven, zoo als de uitdieping en verbetering der haven, de reparatie aan fortificatien, poorten, bruggen en andere openbare werken, alsmede voor den aankoop der heerlijkheid Brouwershaven in 1566, en

b. als voren, betrekkelijk de heerlijkheden, ambachten en dijkagien in Schouwen, waaronder worden aangetroffen brieven wegens uitgifte van schorren tot bedijking, zoo als het uitergors van Morisant in 1408, een schor oostwaarts het oude land van Duiveland in 1467, 28 gemeten schor tusschen Schouwen en Dreischor in 1489, een octrooi tot herdijking van Bommenede en Kijkuit in 1570; een previlegie aan de heerlijkheid Brouwershaven: twee koopbrieven van Haamstede; eene uitspraak over ursurpatie van heerlijke regten; eenige stukken over het regt op de duinen, waaromtrent tusschen de heeren van Haamstede en het gravelijk domein langen tijd geschillen bestonden; een octrooi wegens kwijtschelding van pacht voor bestoven landen; een appointement over een geschil tusschen de schepenebank te Zierikzee en den dijkgraaf van Schouwen, ten aanzien der pretensie van eerstgenoemden, om in appel te mogen kennis nemen van alle vonnissen door gezworens gewezen; een octrooi tot het maken van een havenwijk aan het nieuwe land van Schaerdijke in 1487; eene sententie over het geschot der polders Mattenburch en Schuddebeurs; eindelijk eene uitspraak in eene kwestie tusschen de opperdijkgraaf van Schouwen en eenige geestelijke instellingen en personen, over de schuldpligtigheid van het zoogenaamde penninckgeld.

Van al deze stukken bevatten die onder litt. *a* een aantal bijzonderheden omtrent de vroegere œconomie en plaatselijke gesteldheid van Zierikzee; terwijl van die onder litt. *b*, behalve de verschillende bedijkingsoctrooijen, eene bijzondere opmerking verdienen, de keuren en voorboden van den oosteren- en westerenban van den Duyne, van het jaar 1527, en de laatst daarbij genoemde uitspraak over het zoogenaamde penninckgeld, gedaan door den grooten raad van Mechelen, in dd. 10 september 1535, in welk stuk eene opgave voorkomt van de meeste geestelijke instellingen, destijds in het land van Schouwen aanwezig.

II. De tweede categorie behelst:

a. de privilegiën en octrooijen aan de stad Tholen en het daaronder ressorterende ambacht van Schakerloo, waaronder voorkomen de giftbrieven, van de school en het klerkschap, de maat van koren, wijn, visch enz., de molens en veerstallen; eenige beschikkingen over de contributie van 's Gravenschot; voorts een octrooi tot verkoop van los- en lijfrenten, ter betaling van 4000 caroliguldens, door de stad aan den keizer gegeven tot lossing van de stad Turnhout in 1550; en eindelijk een contract, over de contributie der domaniale landen aan de dijkagie van genoemde stad en ambacht; het oudste dezer stuk-

ken is een brief, waarbij graaf Floris IV het land van Schakerloo in erfpacht geeft aan de kerk van Roden, gedagteekend St. Philippus en Jacobus (1 mei) 1230; en

b. als voren, betrekkelijk de heerlijkheden, ambachten en dijkagien op het eiland Tholen; zoo als brieven over de uitgifte van gronden of schorren in erfpacht of ter bedijking; onder anderen van het Stryensche schor in 1307, Verbelyenpolder in 1373, het oudeland van Stavenisse in 1391, het onderslik van Deurloo in 1403, diverse schorren aan Philips van Dorp in 1410, en aan de heeren van Vossemeer in 1414, Kempenhofstede in 1419, 20 gemeten schor tusschen Tholen en den Mosselhoek in 1438, de schorren van Malland en Hannevosdijk, waaruit St. Annaland is ontstaan, in 1475, eene screve lands onder Malland en Poortvliet in 1481; voorts octrooijen en beschikkingen over koop en verkoop van ambachten en tienden, zoo als den Mallandschendijk, den polder van Al te Klein, eenige tienden in Tholen, een deel der heerlijkheid van Vossemeer, Stavenisse en St. Annaland; nog eene memorie en conclusie over eene rente gevestigd op Sommelsdijk en Malland, octrooijen en requesten overgeschoten en subsidien in Sommelsdijk, St. *Philipsland, Beoosten* Duiveland en St. *Annaland; eenige* stukken over dijkagien van Scherpenisse, Westkerke en Poortvliet, en daaronder een octrooi tot het leggen van eene inlage aan de westzijde van Gorishoek in 1551, en van een straatweg van Poortvliet tot aan de sluis van Nieuw Streijen in 1562; van *alle welke stukken die omtrent de uitgifte tot bedijking zeker de* belangrijkste mogen worden gerekend.

III. Onder de derde rubriek zijn opgenomen de privilegien van eenige heerlijkheden, ambachten en dijkagien in Noord- en Zuid-Beveland (voor zoo ver deze laatste niet reeds in het vorig gedeelte van den inventaris voorkomen.)

Ten opzigte van Noord-Beveland zijn er slechts enkelen op te geven: namelijk twee brieven over verhef en verkoop van tienden, een wegens den verkoop van Cortgene uit het gravelijk *domein ten behoeve van den oorlog tegen Frankrijk in 1365;* een waarbij die heerlijkheid door den roomsch koning Maximiliaan ter bedijking wordt uitgegeven aan Floris van Borssele, in 1488, en twee betrekkelijk de bedijking van Colijnsplaat in 1517.

Van Zuid-Beveland daarentegen zijn onderscheidene stukken, zoo als omtrent Reimerswale, twee octrooijen der bedijking van schorren in den omtrek dier stad in 1389 en 1404, een renversaal van titulen en munimenten tegen de geconcipiëerde keure van Zeeland, door haar ingediend aan Rijckaert van de Cappelle, deken van der Vere en Jan van Cauwenberg, deken van Abbenbroek, als commissarissen daartoe door den grooten raad benoemd, gedagteekend 13 mei 1495, een octrooi tot subsidie voor hare dijkagie, en een kohier met costumen en proceduren door haar *in geschrifte gesteld, op schrijven van den hertog* van Alva, dd. 15 oct. 1569; voorts brieven over bedijkingen onder 's Heer Arendskerke in 1395 en 1546, onder Baarland, Oudeland, Bakendorp, Stuvezand, Ellewoutsdijk en Everinge in 1522, Bath, den Agger en Inkeloort in 1552, Hongersdijk in 1429, en *Valkenisse en Waarde in 1571; over verkoop, leenop*volging en schotvrijdom van ambachten en tienden onder Borsselen, Kattendijke, Kruiningen en de Zwake; en eindelijk eenige bescheiden over de goederen en bezittingen der Abdij van der Does in Vlaanderen, onder Krabbendijke, waarbij onder anderen wordt gevonden een brief van Maximiliaan en Maria van Oostenrijk, houdende kwijtschelding van de diensten die zij den graaf wegens die goederen schuldig waren, en daarin bestonden dat wanneer hij in Zeeland kwam, zij ter zijner beschikking moesten stellen het huis te Krabbendijke, alsmede de noodige bedienden om zijne paarden op te passen, en dezen laatsten de kost te geven, gegeven te Gent 16 maart 1477.

IV. De vierde verzameling behelst de commissiën en instructiën van onderscheidene lands- en provinciale ambtenaren, *zoo als van den hertog van Alva, als kapitein-generaal* en later als gouverneur der Nederlanden, van den secreten raad, den raad van state en den raad van financien, den secretaris van prelaat en edelen van Zeeland, den eersten edele, den burggraaf van Zeeland, leenman en schout van den Hoogenbanne, rentmeester Bewestenschelde, admiraal van Zeeland, balliu van de wateren, controleur van het ankerageregt, ontvanger der fortificatiewerken te Vlissingen, superintendent of opperdijkgraaf van Schouwen, dijkgraaf van het quaalambacht der balliuwen te Middelburg, Zierikzee, Goes en Poortvliet, eindelijk van een deurwaarder bij den grooten raad van Mechelen.

De oudste dezer commissiën is die verleend door Philips II van Oostenrijk, aan Jacob van Cats, als opperdijkgraaf van Schouwen, te Brussel den 22 december 1495.

V. In de vijfde verzameling bevinden zich een 20tal tractaten van vriendschap of handelsbelangen uit het gravelijk tijdvak, gesloten met Engeland, Schotland, van dezen staat met Oostenrijk, en eindelijk met Frankrijk, van welke het oudste is een tractaat met Eduard III van Engeland, over den koophandel in Vlaanderen en de vestiging van den stapelhandel der lakens te Brugge, gesloten in het parlement te Westmunster, woensdag na midvasten (21 maart) 1340 (vermeld bij Kluit: Index federum, no. 18), en het jongste een tractaat tusschen Karel V, en den koning van Schotland, gesloten te Augsburg 1 april 1551.

Ofschoon nu een aantal dezer stukken, zoo als het tractaat van Arras van 21 september 1435, en het groot commercie*tractaat gesloten te Londen den 24 februarij 1495, in de diplo*maticke werken van Dumont, Rijmer, Roussel en anderen zijn opgenomen, zijn zij niettemin daarom belangrijk te achten, omdat zij, bij vergelijking van den tekst, hier en daar nog al verscheidenheid opleveren en sommigen bovendien in die werken worden gemist.

VI. Het zesde onderdeel bevat eenige stukken over de admiraliteit; te weten: eene ordonnantie van den roomsch koning Maximiliaan, gegeven te Brugge 8 januarij 1487; een mandement van Philips II, tot afkondiging der commissie verleend aan Philips, bastaard van Bourgondië, als admiraal der zee, van 20 julij 1498; een relaas van den deurwaarder Jacques Laubel van zijne reis uit Brussel, naar Amsterdam, Enkhuisen, Texel, den Haag en Middelburg in april en mei daaraanvolgende, tot het doen dier afkondiging, waaruit blijkt dat al die steden van Holland en Zeeland, tegen die benoeming, als in strijd met hunne privilegien hebben geprotesteerd; en eindelijk een brief van voornoemden Philips II, tot approbatie van een contract over de admiraliteit tusschen de staten van *Holland en den admiraal Philips van Montmorencij, Graaf* van Hoorne, gegeven te Brussel 30 october 1565.

VII. In het zevende of laatste onderdeel zijn opgenomen alle zoodanige stukken, welke in de copulaatboeken tusschen andere documenten in, zijn aangetroffen, zonder tot eene bepaalde rubriek te kunnen worden gebragt, of wel de zoodanigen, welke door den verzamelaar abusief onder eene verkeerde rubriek zijn gerangschikt.

Tot de belangrijksten behooren:

a. twee privilegiën, namelijk: één van graaf Aelbrecht van Beijeren aan de stad Utrecht, betrekkelijk den taux van den tol, gegeven 23 junij 1402; en één van keizer Karel V aan de stad Amersfoort, waarbij hij confirmeert de punten begrepen in het contract van overgave dier stad, gesloten met Anthonie van Lalaing, graaf van Hoogstraten, gegeven te Mechelen 4 november 1528;

b. een decreet van voornoemden Karel V, waarbij de Nederlanden, onder zekere voorwaarden, worden verklaard te behooren onder het keizerrijk, en genaamd te worden de ring of kreits (cercle) der patrimoniale landen van Bourgondië, gegeven te Augsburg 20 junij 1548;

c. eene centcntie van den grooten raad te Mechelen, waaruit blijkt dat Holland, Zeeland en Mechelen, niemand dan God en hunnen graaf en heer bekennen, en dat het gulden privilegie van Brabant in die landen geen plaats heeft: gegeven te Brussel 13 maart 1549, een stuk dat een aantal opmerkingen bevat omtrent de vroegere regering dezer landen;

d. een octrooi van den zelfden, aan Louis Paurquin, tot het drijven van de leenbank te Middelburg, onder genot van een blank 's weeks van elk pond vlaams, gegeven te Antwerpen 1 maart 1554; en

e. eene nota of memorie van den voormaligen rekenmeester van *Zeeland,* Emanuel *Oliphant, behelzende de beschrijving* van eene oude paelscheidinge tusschen Zeeland en Noord-Brabant, welk stuk wel geene dagteekening voert, doch niettemin de kenmerken draagt van betrekking te hebben tot den geögraphischen toestand van ons gewest onder de gravelijke regering, en daarom ook onder de stukken van dat tijdvak moet gerekend worden te behooren.

Op dit overzigt volgt eene opgave van het geen waarmede de verzameling in het afgeloopene jaar is verrijkt, als:

I. met eenige voor de geschiedenis van ons gewest belangrijke registers uit den gravelijken tijd, afkomstig uit het rijks-archief; welke, als dubbelden van de originelen die daar bewaard worden, konden gemist worden, en uit dien hoofde, met bewilliging van den minister van binnenlandsche zaken, aan ons in bruikleen zijn afgestaan; als:

a. een, gemerkt E. L. 13 laq C.;

b. een, gemerkt Zelandia, Registrum Stemicii Popponis Presbyteri E. L.42, in Beijeren ab anno 1354 usque 1357:

c. een, gemerkt *D. Dit is het manboek van Putten— Item* liber Y. Y. Cas D. Zeeland D.;

d. een, gemerkt diverse Cas L.; en

e. een, gemerkt E. L. 36 Cas R.;

het laatstgenoemde is een kohier van omslagen en morgentalen van Zeeland uit de 14de eeuw; terwijl de overigen, afkomstig van de oude leenkamer van Holland, een aantal stukken betrekkelijk ons gewest inhouden, welke in het gravelijke tijdvak bij die kamer ter registrature zijn aangeboden;

2. met een zevental oude charters, die wij ten geschenke hebben ontvangen, uit den boedel van wijlen mr. S. de Wind, vicepresident van het provinciaal geregtshof van Zeeland; waarvan het oudste, op perkament geschreven, is een brief waarbij de kerk van St. Marcellus te Chalans sur Saone, aan zekeren Humbertus, kapelaan van Chace afstaat, een stuk grond gelegen te Chaseaul in het ambacht van Jamproy, tot daarstelling van een wijnberg, in 1241; en

3. met eene oude rekening, wegens verkoop van geestelijke *goederen in Walcheren, van het jaar 1576: ons insgelijk* ten geschenke aangeboden door den heer A. Beijdals te Middelburg.

Ook het **Nieuw archief** wordt met zorg bewaard; daaromtrent zijn geene bijzonderheden medegedeeld.

Provinciale bibliotheek.

Wij laten hier het overzigt volgen, door gedeputeerde staten te dezer plaatse geleverd van het verrigte ten aanzien der provinciale *bibliotheek.*

Uit het door ons medegedeelde in uwe zomervergadering van 1859, is 't u gebleken dat voor deze aangelegenheid door ons eene commissie was benoemd. Deze commissie hield reeds in februarij van gemeld jaar hare eerste vergadering, in welke onder anderen de heer mr. S. van der Swalme met het secretariaat en de heer J. P. van Visvliet met het meer dadelijk en regtstreeks toezigt op de boekerij werden belast, terwijl de heer mr. Fokker het voorzitterschap der commissie op zich nam.

Nadat de commissie de *door ons* aangewezen lokalen, boven het huis Zierikzee, had doen ontruimen en gedeeltelijk van de noodige boekenkassen had doen voorzien, deed zij de hier en daar verspreid liggende, aan de provincie toebehoorende boeken derwaarts overbrengen; waarop zij aanstonds een begin maakte met de *rangschikking en het catalogiseren; met welk* omslagtig en moeijelijk werk zij bij het einde des jaars zoo verre gevorderd was, dat het eerste en belangrijkste gedeelte, bevattende algemeene wetenschap, geschiedenis, regtsgeleerdheid, staatswetenschap, wetgeving en openbaar bestuur, voor den druk gereed was.

Intusschen had zij zich, bij eene circulaire, met verschillende geleerde genootschappen en personen, met de rijks- en provinciale archivarissen, met de openbare bibliotheken in ons land, alsmede met eenige *buitenlandsche archivisten in betrekking* gesteld, ten einde medewerking en ondersteuning harer pogingen te verkrijgen. Van vele zijden ondervond zij de meest gewenschte belangstelling en aanmoediging, en zeer velen, zoo wel in dit gewest als vooral daar buiten, deden door geschenken van hunne *belangstelling in de nieuwe inrigting* blijken. Bij de gedeputeerde staten van de verschillende provincien mogt zij de meest welwillende belangstelling ondervinden, waardoor het haar gelukte eene verzameling van provinciale bladen, notulen en verslagen bijeen te krijgen, die, hoezeer niet geheel volledig, echter belangrijk mag worden genoemd.

De heer rijks-archivaris kwam haar met zijne bekende bereidvaardigheid mede krachtdadig te hulp, door haar, na verkregen magtiging van zijne exc. den heer minister van binnenlandsche zaken, de in de provinciale verzameling ontbrekende jaargangen van de resolutien van de staten generaal van de Vereenigde Nederlanden, van die der staten van Holland en West-Vriesland, benevens de registers op deze laatsten, voor zoo ver een en ander op het rijks archief beschikbaar was, te *bezorgen, waardoor de commissie in het bezit* kwam van eene verzameling, aan welke nu slechts zeer enkele jaargangen ontbreken, en die, voor zoo veel de eerstbedoelde resolutien betreft, van 1576 tot 1795 (in 366 folio banden, behalve 20 banden met secrete resolutien) en voor zoo veel de laatst gemelde aangaat, van 1524 tot 1795 (in 218 banden behalve 16 banden indices en 18 banden secrete resolutien) loopt.

Deze voor de geschiedenis van Nederland onschatbare collectie, met de notulen der staten van dit gewest, sedert 1587 tot 1795, en andere gedrukte stukken van openbare ligchamen, benevens de staatscouranten sedert 1805, zijn in de leeskamer geplaatst en maken een sieraad der provinciale boekerij uit.

Ook zijne exc. de minister van binnenlandsche zaken betuigde der commissie zijne belangstelling in deze inrigting, en deed *die vergezeld gaan van onderscheidene door zijn departement* uitgegevene stukken; terwijl de commissie in september van het provinciaal geregtshof in Zeeland, op hare aanvrage, ontving eene belangrijke verzameling regtsgeleerde boekwerken, afkomstig van het voormalig departementaal geregtshof van Zeeland, die, in gevolge *koninklijk* besluit van 14 december 1838 (Staatsblad no. 40), aan eerstgemeld geregtshof ten gebruike waren gegeven geworden. Hetgeen van regtsgeleerdheid reeds voorhanden was, is daardoor op eene wijze aangevuld geworden, dat ook dit onderdeel der boekerij thans belangrijk mag worden genoemd.

De commissie werd door het aan haar geopend crediet in staat gesteld, om wat aan het voorhandene ontbrak gaande weg aan te vullen; terwijl zij ook het middel van ruiling tegen de in de *boekerij voorhanden dubbelen met goed gevolg heeft kunnen* aanwenden. Sedert de maand julij heeft zij dan ook, ongerekend het honderdtal boekwerken, afkomstig van het departementaal geregtshof van Zeeland, en de 186 van het rijks archief ontvangen banden met resolutien van de staten generaal en van *die van Holland en West-Vriesland, ten geschenke ontvangen:* 124 boekwerken en 200 boekdeelen, en aangekocht 106 werken en 204 boekdeelen, zoo dat de bibliotheek, sedert hare oprigting, met 330 boekwerken en ruim 600 boekdeelen vermeerderd is geworden. In ruil stond zij aan het rijks archief 73 banden resolutien van de staten van Holland en West-Vriesland, 9 banden resolutien van de staten generaal, benevens 3 andere boekwerken, en aan het Friesch genootschap voor geschied-, oudheid- en letterkunde, mede 3 werken uit de hier aanwezige dubbelen af, waartegen zij van dat genootschap een twaalftal niet onbelangrijke werken, in het hierboven opgegeven cijfer 124 begrepen, ontving.

Voorts werd bij ons besluit van den 18 november jl., het door de commissie ontworpen reglement op het openbaar gebruik der *bibliotheek vastgesteld. De opening der bibliotheek voor pu*bliek gebruik werd door ons bepaald op den 30 november, en tevens de heer J. Thileman Boeije, adjunct-commies der 2de klasse ter provinciale griffie, aangewezen om voorloopig de betrekking van custos der bibliotheek waar te nemen.

Het verheugt ons ten slotte te mogen mededeelen dat van de alzoo aangebodene gelegenheid aanstonds door onderscheidene belangstellenden gebruik is gemaakt, en dat door allen zoo wel de doelmatigheid der lokalen als de belangrijkheid van hetgeen reeds voorhanden is, ten zeerste worden geroemd. Mogt het ons vergund worden op den ingeslagen weg voort te gaan, wij zijn overtuigd dat alsdan onze provincie binnen betrekkelijken korten tijd, zich op eene wetenschappelijke inrigting zal kunnen beroemen, die den naam van Openbare provinciale bibliotheek ten volle verdient; eene inrigting waarvan het nut, zoodra dit aangegeven was, aanstonds door u is erkend geworden, en die voor de beoefening der wetenschappen eene wezenlijke behoefte mag worden genoemd.

Financien der provincie.

De voor de behoeften van het provinciaal rijksbestuur in Zeeland over het dienstjaar 1859 toegestane sommen, bedragen f 48,600, en zijn door den koning beschikbaar gesteld, voor de eene helft bij besluit van den 6 januarij 1859, no. 55, en voor de *wederhelft bij besluit van den 2 julij 1859, no. 57.*

De sommen die door de staten voor de behoeften van het provinciaal rijksbestuur voor het dienstjaar 1860 zijn voorgedragen, bedragen f 54,800; volgens den reeds in de najaarsvergadering overgelegden van den minister van binnenlandsche zaken ontvangen staat, heeft de regering slechts eene som van f 52,000 toegestaan, waarvan de eene helft bereids bij koninklijk besluit van den 12 januarij 1860, no. 65, ter beschikking is gesteld.

De zuiver provinciale inkomsten over 1859 bedragen vermoedelijk f 103,800,46 bij eene raming van f 104,789,81½, en de uitgaven f 87,538,74 bij gelijke raming, zoo dat er vermoedelijk een batig slot zal zijn van f 16,256,72.

(Wordt vervolgd.)

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.